

Әл-Фараби атындағы
Қазақ ұлттық
университеті

QAZAQ

UNIVERSITETI

Апталық
1948 жылдың
20 сәуірінен шыға
бастады

№42 (1824)
27 қараша
2021 жыл

www.kaznu.kz

facebook.com/KazakhNationalUniversity

vk.com/kazuniversity

instagram.com/KAZNU_FARABI

Абдулла ГҮЛ, Түркияның 11-ші президенті:

Нұрсұлтан Назарбаев – түгел түркінің мақтанышы

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы – Ректоры Жансейіт Түймебаевтың арнайы шақыруымен Түркияның 11-ші президенті Абдулла Гүл білім ордасына келіп, оқытушы-профессорлар мен студенттер алдында көшбасшылық дәріс оқыды. Іс-шараға көрнекті ақын-жазушылар мен бас редакторлар қонақ ретінде қатысып, мәртебелі мейман соңынан БАҚ өкілдеріне сұхбат берді. Экспрезиденттің тағылымды әңгімесін бүгін біз «Qazaq univertsiteti» газеті оқырмандарының назарына ұсынып отырмыз.

Қазақстандағы үздік оқу орнының атын иеленген Әл-Фараби – түркі әлеміне ортақ тұлға.

Ислам, шығыс әлеміне белгілі ойшыл, ғұлама ғалым. Демек, Әл-Фараби атындағы университет

тек Қазақстанға ғана емес, әлемге әйгілі білім ордасы деп түсінемін. Абырой-беделі биік, жоғары деңгейде жұмыс істеп отырған алтын ұя мен салиқалы тұлғалардың алдында дәріс оқу зор мәртебе. Бұл университеттен талай тұлғалар білім алып, түлеп ұшқаны белгілі. Соның бірегейі Қазақстан Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев екенін естіп, тіпті қуандым.

Мен әрдайым Қазақ еліне келуге құштармын. Өйткені Қазақстан – біздің атажұртымыз. Кеңес заманында бір-бірімізден алыста болсақ та, Қазақстанмен қауышуды, табысуды әрдайым армандадық. Түркі әлеміндегі бауырларымызбен, атажұртпен табысу мұрат-мақсатымыз болатын. Қазақстан егеменді ел атанғанда Түркияның алғаш құттықтауының астары осында жатыр.

Міне, 30 жыл ішінде сіздермен қауышып, Қазақстан Тәуелсіздігінің 30 жылдығын бірге мерекелеп отырмыз. Арадағы ынтымақтастықтың қалыптасуына мен де шама-шарқымша үлес қостым.

Жалғасы 2-бетте

Жансейіт ТҮЙМЕБАЕВ,
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы – Ректоры

Көреген Көшбасшы

Биыл – Қазақ елі үшін ғасырлар бойы күткен және қантөгіссіз қол жеткізген Тәуелсіздіктің 30 жылдығы. Жүрегі «елім» деп соққан әр азамат үшін бұл – елеулі оқиға, тарихымызды танудағы бетбұрысты кезең. Ғасырдың үштен бірін Тәуелсіздік кезеңінде өмір сүріп қарсы алған алтыннан қымбат уақыт және өткенімізді бағалап қорытындылайтын, сондай-ақ алдымызға үлкен жоспарлар қоятын маңызды мезет. Түрлі қиын-қыстау, зар заманды басынан өткерген тағдырлы ұлтымыз үшін етек-жеңімізді жиған осындай еркіндік кезең бұрын-соңды болған емес. Сондықтан тәу еткен Тәуелсіздігіміз біз үшін аса құнды, ерекше бағалы.

Қазақстанның Тұңғыш Президенті – Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев жақында өткен «Nur Otan» партиясы Саяси кеңесінің кеңейтілген отырысында: «Біз Тәуелсіздіктің 30 жылдығын айтулы жетістіктермен қарсы алып отырмыз. Қуатты елге айналып, бірлігі бекем қоғам құрдық. Отыз жылда 9,5 мил-

лионнан астам сәби дүниеге келді. Бұл – көзі ашық, көкірегі ояу, санасы азат, ойы озық жаңа буын. Мемлекеттілікті сақтап, «Мәңгілік ел» жалпыұлттық идеясын ақиқатқа айналдыру осы ұрпақтың тарихи миссиясы деп санаймын», – деген еді.

Жалғасы 3-бетте

Тәуелсіздік – Тұңғыш Президенттің ерен еңбегі

ҚҰРМЕТТІ ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ОҚЫТУШЫ-ПРОФЕССОРЛАРЫ, СТУДЕНТТЕРІ, МАГИСТРАНТ, ДОКТОРАНТАРЫ!

Сіздерді 1 желтоқсан – Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті күнімен шын жүректен құттықтаймын!
Биыл Тұңғыш Президент күні ең қастерлі мереке – Тәуелсіздіктің 30 жылдығымен тұспа-тұс келіп отыр.

Айтулы мемлекеттік мейрам осыдан 10 жыл бұрын, яғни 2011 жылдың 10 желтоқсанында Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың ел алдындағы еңбегіне жоғары баға беру мақсатында бекітілді.

Бұл қарарға 1991 жылы 1 желтоқсанда өткен алғашқы жалпыхалықтық президент сайлауы негіз болған еді.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев «Халық бірлігі және жүйелі реформалар – ел өркендеуінің берік негізі» атты жолдауында: «Қазақстан

Тұңғыш Президентіміз – Елбасының дара саясатының арқасында табысты ел ретінде бүкіл әлемге танымал болды. Ең басты жетістігіміз – біртұтас ел болып, жаңа мемлекет құрдық. Іргемізді бекітіп, еңсемізді тіктедік. Халықаралық қауымдастықтың белді мүшесіне айналдық. Тұрақты қоғам қалыптастырып, орнықты даму жолына түстік», – деп, ендігі жерде мемлекетті нығайту үшін тынымсыз ізденіп, ұдайы алға ұмтылуымыз қажеттігіне басымдық берді.

Тәуелсіздік тарихы және Қа-

зақстанның қалыптасуындағы ҚР Тұңғыш Президенті – Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың ерен еңбегін айшықтау мақсатында Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті жыл басынан бері бірқатар шаралар ұйымдастырды.

Елбасы саябағы, Ғалымдар бағы, Ағаштар аллеясы ашылып, 1000-ға жуық көшет отырғызылды. Онлайн форматта қоғамдық дәрістер өткізіліп, еліміздің саяси қайраткерлері, ғалымдар, елшілер дәріс оқыды, ғылыми-тәжірибелік іс-шаралар жүзеге асты.

Тәуелсіздіктің қалыптасуындағы білім мен ғылымның рөлі туралы кітаптар мен оқулықтар сериясы жақын күндері жұртшылыққа таныстырылады. Ал бүгінгі күннен «Тәуелсіздік бәрінен қымбат» онкүндігі өз жұмысын бастайды.

Онкүндіктің алғашқы шарасы Қазақстанның Тұңғыш Президенті – Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың туған жерінен бастау алып отыр. ҚазҰУ студенттері мен оқытушыларынан құралған «Елбасы жолымен» арнайы экспедициясы Шамалған ауылындағы Тұңғыш Президенттің «Атамекен» тарихи-мәдени орталығында болып, Ұлт Көшбасшысының балалық шағы мен қызметтік жолымен танысып қайтты.

Онкүндік аясында Елбасының «Ұлы дала ұлағаттары», Президент Қ.К.Тоқаевтың «Он делает историю» кітаптарын талқылау, «Тәуелсіздік – 30» флешмобы, «Тәуелсіздік толғауы» поэзия сағаты, «Балалық шағымның аспаны» кино кеші, «Қазақстан Тәуелсіздігі және түркі әлемі» халықаралық ғылыми-тәжіри-

белік конференциясы және басқа шаралар жоспарланған.

Құрметті әріптестер, білім алушылар!

Тұңғыш Президентіміз – Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың «Ел болашағының баянды болмағы баста бұлықсыған білім мен қолда ойнаған еңбекке байланысты» деген қанатты сөзі әрдайым жадымызда тұруы тиіс.

Мерекемен құттықтай отырып, ел болашағы үшін атқарып жүрген абыройлы еңбектеріңіз табысқа бөлесін дегім келеді.

Ынтымақ пен бірлікті, татулық пен достықты ту еткен Ұлы дала елінің болашағы жарқын болсын!

Сіздерге зор денсаулық, отбасыларыңызға бақ-береке, жақын-дарыңызға амандық тілеймін!

Жансейіт ТҮЙМЕБАЕВ,
Әл-Фараби атындағы
ҚазҰУ-дың Басқарма
Төрағасы – Ректоры

Елбасы негізін қалаған –

Ата заң

4

Гульжан КАРАГУСОВА:

Лидер нации
сумел вывести
страну из кризиса

5

ҚазҰУ-да
Жамбыл
апталығы
өтті

7

Соңы. Басы 1-бетте

Қазақстанның әр жылдары қалай дамып отырғанының күәсі болып келемін. Әсіресе соңғы жиырма жылдағы даму жетістіктерімен етене таныспын. Тұңғыш Президент Нұрсұлтан Назарбаевпен жақын араласып, жағдайдың бәрін біліп отырдым. Бүгінгі басқосу – сөзімнің дәлелі, Қазақ еліне деген жоғары құрметімнің көрінісі.

«Көшбасшы» деген қандай сипатта болу керек? Осы сұраққа ойланып көрдіңіздер ме? Мен сіздерге айтайын, көшбасшы деген – көреген, жанкешті болуы керек. Міне, сіздердің Көшбасшыларыңыз – Елбасы Н.Назарбаев сондай жанкешті, көреген, кемеңгер тұлға.

Бүгінгі таңда бауырлас елдердің барыс-келісі мен даму үдерісін мен үш фактормен қарастырғым келеді. Бастапқысы – саяси ынтымақтастық. Қазақстан мемлекетінде саяси ынтымақтастықтың барлық нышаны бар. Менің түсінігімде, ішкі тұрақтылық, құқықтың үстемдігі, әділеттің орнауы сияқты негізгі факторлар мемлекеттің жылдам дамуына зор ықпалын тигізеді. Саяси ынтымақтастықтың дамуы ретінде біз Нұр-Сұлтан деп аталатын алып қаланың қалыптасқанын көріп отырмыз.

Бүкіл түркі әлеміне әйгілі рухани орда – Түркістан қаласының қалай түлеп, бой түзеп жатқаны да жіті назарымызда. Осындай негізгі стратегиялық қадамдар арқылы Қазақстан 30 жылдың ішінде биік дәрежеге жетті. Әрине, саяси ынтымақтастықпен бірге елдің мәртебесін өсіретін екінші фактор – алыс-жақын көршілермен қарым-қатынасы, тату-тәтті өмір сүруі. Яғни бұл жерде әңгіме мемлекеттің сыртқы саясаты жөнінде болып отыр. Нұрсұлтан Назарбаевтың көшбасшылығымен Қазақстан аз уақыттың ішінде көрші елдермен стратегиялық деңгейде тамаша қарым-қатынастар орнатты. Шын мәнінде Қытай Халық Республикасымен, Ресей Федерациясымен тепе-тең өмір сүру, арадағы қарым-қатынасты бірдей ұстап, шебер саясат жүргізу – нағыз көрегенділік. Көрші елдермен шекараны бекіте отырып, олармен тең дәрежеде сөйлесе білу – бұл тек терең даналықтың белгісі. Бүгінгі күні Қазақстан халықаралық қауымдастық алдында беделі биік мемлекеттер қатарына қосылды. Түркі әлемінің тұғырлы тұлғасы Нұрсұлтан Назарбаевтың арқасында Түркі кеңесі ұйымы құрылды. Халықаралық қауымдастық шын мәнінде бірегей көшбасшының көрегендігі мен стратегиялық көзқарасын жоғары бағалайды.

Нұрсұлтан Назарбаев ядролық қарудан бас тарту тұрғысында да өте үлкен жұмыстар атқарды. Бұл жай ғана қарастыра салатын жеңіл, қарапайым мәселе емес. Бұл тұрғыда ұзақ мерзімді жұмыс атқарды. Мәселен, Иранда да көптеген энергетикалық ресурстар бар, алайда қазір бұл елдің саяси жағдайы өте күрделі. Сондықтан Нұрсұлтан Назарбаев бар болмыс-бітімі мен зор күш-қуатын ынтымақтастық пен бейбіт өмірге жұмсады. Халықаралық қарым-қатынастар мен Қазақстанның абырой-беделін жоғары деңгейге көтерді, сөйтіп, қазақ халқының амандығы, есендігі үшін ішкі тұрақтылық пен келісімге зор еңбек сіңірді. Әлемде ірілі-ұсақты саяси ойындар жүріп отырады. Саяси алаңда түрлі айтыс-тарғыстар

Абдулла ГҮЛ, Түркияның 11-ші президенті:

Нұрсұлтан Назарбаев – түгел түркінің мақтанышы

орын алып, ұсақ-түйек, тіпті күрделі мәселелер де туындап жатады. Дегенмен олардың барлығын дипломатиялық жолмен, халыққақтығыстардан залал көріп, зардап шекпейтіндей шешу екінің бірінің қолынан келе бермейді. Әрине, кикілжіңге жол бермеу үшін саяси тұлғалар ең әуелі халықаралық құқыққа, халықаралық ережеге, қабылданған ортақ келісімдерге назар аударуы тиіс. Бейбітшіліксүйгіш халық берекесінен айырылып, қан кешіп, шығынға ұшырамау үшін сындарлы шешім қабылдағаны жөн. Бұл қалай жүзеге асады? Қандай жағдайға байланысты болмақ? Енді үшінші фактор ретінде осы мәселеге тоқталайын.

Бұл, жоғарыда мен тоқталып өткендей, саяси тұлғалардың өздері басқарып отырған мемлекеттерінде бейбіт өмірді қамтамасыз етуіне, қалыптастыруына байланысты болмақ. Мәселен,

олар ішкі саяси тұрақтылықты қамтамасыз етсе, бұл сыртқы саясатқа ықпал ететінін білеміз. Әрине, соңғы кездері біз саяси тұлғалардың әртүрлі мінез көрсетіп отырғанына куә болып отырмыз. Мұндай келенсіздік орын алған қақтығыстардың бейбіт түрде шешілуіне оң ықпал тигізбейтінін және білеміз. Алайда қырғи-қабақ соғыстан кейін бүкіл әлем мемлекеттері либералдық және демократиялық жолды таңдады. Мысалы, Қытайдың ішкі саясатының қаншалықты күрделі екені әмбеге аян, алайда олардың өзі дүниежүзілік сауда-экономикалық ынтымақтастыққа ықылас танытты. Халықаралық қауымдастық мүшелеріне жылы ниет білдірді және бүкіл жүйесін соған қарай ыңғайластырды. Сондықтан дамудың, алға ұмтылудың, қарым-қатынас орнатудың осындай мүмкіндіктері тұрғанда кейбір саяси тұл-

ғалардың, мемлекеттердің бұрынғы кезеңге қайта оралып, қару ұстанып шығуы ақылға қонымсыз. Осы тұрғыдан алып қарағанда, Қазақстанның жөні бөлек.

Қазақ елі – өзінің жарқын болашағына нық қадам басып келе жатқан тәуелсіз мемлекет. Халықаралық деңгейде абырой-беделі бар, ішкі саясатын ұтымды дамытып отырғаны көпшілікке белгілі, осының барлығын даналықпен, көшбасшылықпен жүргізіп отырған Қазақстанның Тұңғыш Президенті Н.Ә.Назарбаевқа, оның бастап берген ісін сәтті жалғастырып отырған Қ.К.Тоқаевқа шын мәнінде алғыс айтқым келеді.

Елбасының күні кеше келелі трансформация жасап, өзінің құзыреттігін қазіргі Президентке тапсыруы дүйім жұртқа, тіпті әлемге үлгі боларлықтай оқиға.

Көпшіліктің кеудесіне сенім ұялатып, тіпті үміт беретіндей үлкен қадам жасады. Осы орайда, мен Қазақстанның болашағы жарқын екеніне, болашақта Азияның ең жарық жұлдызына айналарына сенемін.

Өздеріңіз білесіздер, мемлекет басшысы ұзақ мерзімді жобалармен айналысады, стратегиялық жоспарларды жүзеге асыруға тырысады. Қазақстан қазір тура осы бағытта дамып келеді. Тек көрші мемлекеттерге ғана емес, әлемге үлгі мемлекет деңгейінде құлашын кеңге жайды. Түркі әлемі бауырлас елдердің шежіре, шынар ағашы десек, біз сол бәйтеректің бір бұтағындаймыз. Бәріміз сол бәйтеректің тамыры тереңге жайылып, еңсесі биік болуына қызмет етеміз.

Қазақстанның Тұңғыш Президенті елді үлкен жетістіктерге, биік мәртебеге жеткізді. Нұрсұлтан Әбішұлының болмыс-бітімі ерекше, саяси көзқарастарының барлығы жеңіске жеткіз-

ді. Ол барлық сыйлыққа, марапатқа, қошметке лайық тұлға. Кезінде Түркі кеңесін құрған кезде мен ол кісіге: «Сіз түркі әлемінің ақсақалы, абызсыз», – дегенмін. Н.Назарбаев түркі әлемін сөзсіз біріктірді. Түгел түркінің мақтанышына айналды. Өздеріңіз көріп отырсыздар, Түркі кеңесі осы күні жан-жақты дамып қалыптасты. Таяуда Ыстамбұлда өткен саммит біздің бір-бірімізге дос, бауыр екенімізді тағы бір мәрте көрсетті. Екі ел арасындағы байланыс енді жүйелі түрде ғылым мен білімге негізделгені жөн.

ҚазҰУ-ға кіріп келгенде Әл-Фараби орталығында үлкен ағаштың діңі тұрғанын көрдік, біз сол бәйтеректің бір-бір бұтағымыз. Біздің бауырлас, рухтас байланысымыз әрі қарай жастар арасында да жалғасын тапқаны абзал.

Осындай ізгі ниетпен мені Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетіне шақырған аса қадірменді Жансейіт Қансейітұлы Түймебаев мырзаға сіздермен, университеттің оқытушы құрамымен, студенттермен, елдің зиялы қауымымен жүздесуге мүмкіндік бергені үшін ерекше ризашылығымды білдіремін.

Азғана уақыттың ішінде осындай игі шараны іскер басшы ғана ұйымдастырады. Қазақстанның Тұңғыш Президенті – Елбасы Н.Ә.Назарбаевпен достығымыз бен ресми кездесулерімізді жан-жақты қамтыған фотожурнал және мазмұнды бейнероликті тамашалау мені зор бақытқа бөледі. Тіпті екі ел арасындағы мәдени-рухани байланыстар нәтижесінде жарық көрген кітаптар сөресін әзірлеп үлгергені де мен үшін күтпеген тосын сый болды. Маған көрсеткен сыйқұрмет пен қонақжайлылық үшін университет ұжымына ризашылығымды жеткізім келеді.

Олжас СҮЛЕЙМЕНОВ,
ақын, қоғам қайраткері:

ЕҢ ҚЫЗЫҚТЫ ДӘРІС БОЛДЫ

– Мен бұрынғы және қазіргі президенттердің әңгімесін көп тыңдаған адаммын. Солардың ішіндегі ең қызықты дәріс осы болды. Абдулла Гүл – Қазақстанның нағыз адал досы. Онысы әңгімесінен көрініп тұрды. Шынайы, шын жүрегімен сөйледі. Бұл кісі Түркияның президенті болып тұрған кезде түркі әлеміне, оның ішінде Қазақстанға көп көмектесті. Бұл түркітілдес елдердің мәдениетін дамытуға, жетілдіруге оң ықпалын тигізді. Абдулла Гүлдің қарашаңырақ – Қазақ ұлттық университетінде жастармен кездескеніне өте қуаныштымын. Өйткені жастар – түркі әлемінің, Қазақстанның болашағы. Мен түркі халықтарының дүниетанымын, руханиятын ертеден зерттеп келе жатқан адаммын. Түркі жазбасына арналған шыағын ғана кітапшамды шығармақшымын. Ол осы университеттің баспасынан жарық көрмекші. Біз түркі әлемінің руханиятына осылай өз үлесімізді қосудамыз.

Смағұл ЕЛУБАЙ,
жазушы, қоғам қайраткері:

ТҮРКІ ЕЛДЕРІНІҢ ТАРҚАМАЙТЫН ТОЙЫ БАСТАЛДЫ

– Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 30 жылдығы қарсаңында қарашаңырақ – Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде үлкен шара өтті. Оқу ордасына Түркия елі эксп-резидентінің арнайы келіп дәріс оқығанын, оқытушылармен, әсіресе студент-жастармен жүздескенін жақсылыққа балап тұрмын. Өйткені еліміздің келешегі, тағдыры осы жастардың қолында. Жастар білімді болуға тиіс. Ғылымды, технологияны игеруге қазір мүмкіндік көп. Түркия елімен осы бағытта жұмысты тереңдеткен абзал. Олар технологияға біршама жақын ғой. Ал бүгінгі кездесу, ағынан жарыла әңгіме айту тек қазақтың емес, жалпы, түркі елдерінің тарқамайтын тойы басталғанын байқатады. Осыдан бірнеше күн бұрын түркі мемлекеттері ұйымының саммиті өтті. Бұл оқиға біздің еңсемізді көтерді. Кеудемізге сенім ұялатты. Демек, Қазақстан Тәуелсіздігінің 30 жылдығын біз жалпы түркі деңгейіндегі ұлы тоймен бастадық. Лайым түркілердің тойы тарқамасын, ұзағынан болсын!

Соңы. Басы 1-бетте

Жансейіт ТҮЙМЕБАЕВ,

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы – Ректоры

Көреген Көшбасшы

тардың құлдырап, ыдырауы, зауыт-фабрикалардың жабылуы, қалыптасқан жүйенің бұзылуы қоғамға өте ауыр тиді. Дегенмен Елбасы қысқа кезең ішінде шұғыл байлам жасап, өндіріс орындарын ашып, ауыл шаруашылығын ретке келтірді.

Әрине, бүгінгі әлеуметтік-экономикалық, саяси жетістікке біздің қоғам бірден жете алмаған жоқ. Тоқырау да, дағдарыс та, кеткен қателік те болды. Бірақ біз одан дер кезінде сабақ ала білдік. Бұл туралы Елбасымыз өзінің «Сындарлы он жыл» кітабында: «Біз өз жолымызда тоқыраулардың болмауы үшін кепілдік бере алмаймыз. Алайда біздің қоғамның негізінде жатқан көпжылдық тәжірибе мен дәстүрдің кез келген тоқыраудан абырой арқалатып және пайдаға кенелтіп алып шығатынына кепілдік бере аламыз. Бұл біздің қолымыздан келеді. Біздің халықтың бойында буырқанған интеллектуалды және рухани күш-қуат бар», – деп жазады.

Бүгінгі жастар Тәуелсіздік тұғырын берік орнықтыру жолында күш-жігерін аямаған Ұлт көшбасшысының қандай құрметке де лайық тұлға екенін білуі тиіс.

Біз мемлекеттің қалыптасу кезеңін ару қала Алматыда, білім мен ғылымның қарашанырағы – Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде қарсы алдық. Тәуелсіздік алған жылдары елімізде салалық маман-кадрлар өте тапшы болды. Біздің университет оқытушыларын Президент әкімшілігіне, Парламентке, Үкіметке, түрлі министрліктерге шақырып жатты. Қазір солардың басым бөлігі егемендіктің қалыптасып, дамуына тер төккен, еңбек сіңірген көрнекті мемлекет, қоғам қайраткерлеріне айналды.

Мен Тәуелсіздіктің ақ таңында мемлекеттік қызметті Сыртқы

істер министрлігінен бастадым. Қазақстанның тәуелсіз мемлекет ретінде сырттан қонақтарды қабылдауына, ең алғашқы ресми сапарларды ұйымдастыруға атсалыстық. Мысалы, сол уақыттағы Түркия Президенті Тұрғыт Өзалдың елімізге алғашқы сапары мемлекетіміздегі айрықша маңызды оқиға ретінде тарихта қалды. Сапар барысында «Анкара» халықаралық қонақүйінің іргетасы қалануы, Елбасының Тұрғыт Өзалмен бірге Түркістанға барып, Қожа Ахмет Ясауи кесенесіне зиярат етуі, Халықаралық қазақ-түрік университетінің ашылуы – Тәуелсіздіктің алғашқы жемісі еді.

Түрік Республикасының Президенті Режеп Тайып Ердоған осы оқиғаларды еске ала отырып: «Қазақстан Президенті Нұрсұлтан Назарбаев – өз заманының аса көрнекті тұлғасы және түркі жұртының ақсақалы. Біз Нұрсұлтан Назарбаевтың халықаралық бастамаларына әрқашан да ашықпыз әрі зор құрметпен қабылдаймыз. Қазақстан Президентінің түркі әлеміндегі беделі биік, Нұрсұлтан Назарбаевтың барша түркі халықтарының басын біріктіріп, бауырлас түрік елімен қарым-қатынасты нығайтуға сіңірген ерен еңбегін атап өтпеуге болмайды», – деген баға берген-ді.

Ал Тәуелсіздік алғанымызға бес жыл толмай тұрып, астананы көшіру туралы Елбасының тарихи шешім қабылдауы осы күні ойласақ, шынында да, үлкен ерлік екен. Әу баста оның жүзеге асырына көп адам сенген жоқ. Уақыт өте келе Қазақстан – үлкен саяси-экономикалық орталыққа, Нұрсұлтан қаласы – Еуразия жүрегіне айналды. Түрлі халықаралық жиындар, басқосулар өткізіле бастады. Атап айтқанда, Шанхай ынтымақтастық ұйымының, Азиядағы өзара іс-қимыл және

сенім шаралары жөніндегі кеңестің, ТМД елдері басшыларының, Еуразиялық қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымының саммиті ұйымдастырылды. Осындай беделді халықаралық шаралардың басы-қасында жүру, оны абыроймен өткізу үлкен жауапкершілікті талап етеді.

Жақында Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да қонақта болып, көшбасшылық дәріс оқыған Түркияның 11-ші президенті Абдулла Гүл: «Біз Нұр-Сұлтан деп аталатын алып қаланың қалай қалыптасқанын көзімізбен көрдік. Бүкіл түркі әлеміне әйгілі рухани орда – Түркістан қаласының қалай түлеп, бой түзеп жатқаны да жіті назарымызда. Қазақстанның әр жылдардағы, әсіресе соңғы жиырма жылдағы даму жетістіктерімен етене таныспын. Тұңғыш Президент Н.Назарбаевпен жақын араласып, жағдайдың бәрін біліп отырдым.

«Көшбасшы» деген қандай сипатта болу керек? Осы сұраққа ойланып көрдіңіздер ме? Мен сіздерге айтайын, көшбасшы деген – көреген, жанкешті болуы керек. Міне, сіздердің Көшбасшыларыңыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев – әлем елдерімен саяси ынтымақтастық орнатқан жанкешті, көреген, кеменгер тұлға», – деп, Қазақ елінің даму факторларын жан-жақты сараптап берді.

Осы орайда, Қытай Халық Республикасының Төрағасы Си Цзиньпиннің біздің Елбасымыздың атына айтқан мына бір жылы лебізі де егемендіктің айбынын асқақтата түседі: «Президент Нұрсұлтан Назарбаевтың арқасында біздің елдеріміздің арасында әріптестіктің мықты іргетасы қаланған. Президент Назарбаев елдеріміздің достығын нығайту үшін қаншама жыл аянбай еңбек етті. Қазақстан мен

Қытай арасындағы қарым-қатынасты дамытуға зор үлес қосқан Нұрсұлтан Назарбаевты Қытай елі жақсы біледі және аса құрметтейді».

Егемендіктің алғашқы жылдарында Елбасының сенімімен жанында қызмет атқарып, отыз жыл ішіндегі ел дамуына азды-көпті үлес қосуым – жеке басым үшін үлкен бақ деп санаймын. Шетелдік ресми сапарлары мен келіссөздері барысында көп мәселені топ бастаған көсемдігімен, тауып айтар шешендігімен шешетін. Кей кездесулер алдында кірпік ілмейтін. Қазақстан мен Еуропа елдеріндегі уақыт айырмашылығы – алты сағат, соған қарамастан, ұшақтан түсе салысымен ресми қабылдауға бірден баратын. Әскери салтанатты шеруге қатысып, президентпен жеке жүздесіп, екіжақты келісімге қол қойып, түрлі министрлердің баяндауын тыңдап, одан кейін баспасөз мәслихатында БАҚ өкілдерінің сұрақтарына жауап беретін. Одан қалса, екіжақты ынтымақтастықты дамытуға арналған бизнес-конференциялар, ең қажетті деп саналатын өндіріс орындарын аралау міндеті күтіп тұрады. Университеттерде сөз сөйлейді. Оқу орындарындағы жиын 30 минуттан бір жарым сағатқа созылады. Сонда Елбасы бір күнде он екі-он үш шараға қатысып, еліміздің саясатын түсіндіреді, мән-жайын баяндайды. Сөйтіп, таңғы сағат жеті-сегізден басталған жұмыс түнгі бірге қарай аяқталады. Еуропадағы уақыт айырмашылығына сай, 29-30 сағат жұмыс істеуге тура келеді. Сапарға бірге шыққан азаматтардың шаршап, жығылып түсетінін көргенбіз. Шындығында, мұндай өте ауыр жүкті белі қайыспай қара нар ғана көтереді. Елбасының осы еңбегін өскелең ұрпақ, бүгінгі жастар білуі тиіс!

Елбасы негізін қалаған - Ата заң

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде «Қазақстан Тәуелсіздігінің 30 жылдығы – саяси тұрақтылық пен экономикалық өркендеудің негізі ретінде Н.Назарбаевтың құқықтық моделі» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция өтті. Жиынның мақсаты – Қазақстан Республикасы тәуелсіздігінің қалыптасуы мен дамуы мәселелерін талқылау. Айтулы шара Тәуелсіздіктің 30 жылдығына орай ұйымдастырылды.

Конференцияға Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Басқарма Төрағасы – Ректоры Жансейіт Түймебаев, ҚР Конституциялық Кеңесінің төрағасы Қайрат Мәми, Н.Назарбаев қоры атқарушы директорының орынбасары Игорь Рогов, конференцияға арнайы қатысқан Түркия

Республикасының Конституциялық сотының төрағасы Арслан Зухту, сот және атқарушы билік органдары мен азаматтық қоғам институттарының өкілдері, сарапшылар және жоғары оқу орнының оқытушы-ғалымдары мен студенттері қатысты.

Жансейіт ТҮЙМЕБАЕВ,

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Басқарма Төрағасы – Ректоры:

– Биыл – Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне 30 жыл. Бұл еліміз үшін ерекше кезең, тарихи оқиға. Қазақстан қысқа уақыт ішінде үлкен жолдан өтті. Дербес саяси, құқықтық жүйе орнап, дамыған экономика құрылды. Ел болашағын айқындаған игіліктің барлығы Қазақстанның Тұңғыш Президенті – Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың көреген саясатының арқасында тиімді жүзеге асты. Бүгінде Елбасы негізін қалаған, тәуелсіздігіміздің тірегі саналатын Ата заңымыз мемлекет пен қоғамда орын алған барлық қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық дамудың бастауына, қозғаушы күшіне айналды.

Қайрат МӘМИ,

Қазақстан Республикасы Конституциялық Кеңесінің төрағасы, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Түлектер қауымдастығының президенті:

– Баршаңызға ҚР Конституциялық Кеңесінің атынан ыстық ықыласымды білдіру мен үшін зор құрмет. Бабаларымыз аңсаған егемендікке қол жеткізгенімізге де 30 жыл толып отыр. Осыған байланысты жыл басынан басталған іс-шаралар өз мәресіне жетіп те қалды. Бүгінгі форумның республика тәуелсіздігінің 30 жылдық мерейтойына арналған шаралардың ішінде алатын орны ерекше. Өткен уақытқа көз жіберсек, тәуелсіз Қазақстанның жаңаша тарихында 1991 жыл алтын таңбалармен жазылып мезгіл болды. Сол жылдың қазан айында еліміздің тәуелсіздігі арнайы конституциялық заң қабылдану арқылы бекітіліп, ғасырлар бойы арман болған бабалар тілеуі жүзеге асырылды. Осындай сындарлы сәтте тарихтың таңдауы, халықтың қалауы республикамыздың Тұңғыш Президенті – Елбасымыз Н.Ә.Назарбаевтың үлесіне түсті.

дай шешім қабылдады. Бір жылдың ішінде олардың қатары 108-ге жетіп, 70 ел Қазақстанда дипломатиялық өкілдіктерін ашып үлгерді. Еліміздің бүгінгі қомақты табысы, бағындырған биігі, жеткен жетістігі дербес ел ретінде іргесін бекітіп, керегесін кеңейтіп қана қоймай, алты құрлыққа танылуы, бұның бәрінде де Елбасының ұшан-теңіз еңбегі, ерлігі мен өрлігі, қалтқысыз қызметі мен қажыр-қайраты жатыр.

1995 жылы 30 тамызда қабылданған демократиялық қағидаттарға негізделген Конституция ұлттық базалық құндылықтарды ары қарай тереңдетіп, мемлекеттің мызғымас алтын дінгегіне айналды. Ата заң – қоғам мен мемлекет дамуының стратегиялық бағыттарын айқындап, адам мен азаматтың негізгі құраушы құқықтарын, сондай-ақ мемлекеттік институттардың жаңа жүйесін бекітті. Нарықтық экономика, меншік түрлері, шекара, тіл мәселелері өз шешімін тапты. Адамның құқықтық бостандығын толық қорғайтын мемлекеттік құрылым институттары жасақталды. Оның алдыңғы қатарында Ата заңның сақшысы – Конституциялық Кеңес те бар. Конституциялық Кеңестің қызметі еліміздегі мемлекет-

тік құқықтық принциптерін қамтамасыз етуге бағытталған. Бұл мақсатта жүйелі түрде жұмыс жасалынып келеді. Бүгін біздің конференциямызға Түркия Республикасының Конституциялық сотының төрағасы Арслан Зухту мырза келді. Арслан мырза әріптестерімен бірге Қазақстан үшін тарихи сәтте өз лебіздерін жеткізу үшін арнайы университетімізге ат басын бұрды. Бұл үшін біз мәртебелі меймандарға дән ризамыз. Мемлекетіміздің ұлық мерекесі – егемендігіміздің 30 жылдығы құтты болсын!

Арслан ЗУХТУ,

Түркия Республикасы Конституциялық сотының төрағасы:

– Аса құрметті Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ұжымы, жүректен шыққан ілтипатымды қабыл алғайсыздар! Тұғыры берік Қазақстанның тәуелсіздігіне 30 жыл толуымен шын жүректен құттықтаймын! Сіздерді егемен ел болуларыңызбен құттықтай отырып, Қазақстанда егемендіктің ақ таңы лайым жарық болуын тілеймін. Қазақстанда бірлік, достық һәм тыныштық болсын. Қазақстан мен Түркия арасындағы қарым-қатынас бұдан әрі дами түсетініне сенімдімін. 2021 жылдың 12 қарашасында Түркі кеңесі мемлекет басшыларының 8-ші саммиті өтті. Түркі халықтарының ынтымақ-бірлігін нығайту мақсатында өткен шара бізді бірлік пен достыққа шақырып, үлкен нәтижеге жеткізеді деген ниеттемін. Түркі халықтарының және мемлекеттерінің өзара ықпалдасып, ынтымақтасуы әл-Фараби атымен аталған университет үшін де маңызды.

Түркі халықтарының өзара қарым-қатынасы үлкен істер мен нәтижелерге алып келеді. Әбу Насыр әл-Фараби өзі өмір сүрген орта ғасырларда көптеген кітаптар жазып қалдырғаны баршаға мәлім. Осы тұрғыда «Қайырымды қала тұрғындарына» арналған арнайы трактаттары бар. Сол кітапта қоғамның қалай ізгіленуі мен қайырымды болуына қатысты айтылған ой-толғамдары қазір де өзекті. Осы «Қайырымды қала тұрғындары» атты трактатында әл-Фараби қайырымды қоғам құру үшін оның түп-төркінін бақытты қоғам құрумен байланыстырады. Бірақ бұл бақыт бір ойлағандай емес, ол екі дүниенің жақсылықтарына алып баратын құндылықтарына негізделген. Ғалымның бақытқа жету туралы тұжырымдамасы трактатта жан-жақты талқыға түседі. Сондай-ақ ол: «Қала тұрғындарының өзара ынтымақтасып, бір-біріне көмектесу арқылы ғана бейбітшілікке қол жеткізе алады», – деген ойын айта отырып, сая-

сат жайында: «Бақытқа немесе жақсы бір күнге жету үшін бізге бірлік қажет», – деген ойларын алға тартады.

Мемлекеттің қайырымды болуы ең алдымен сондағы тұрғындардың қайырымды болуымен өлшенеді. Халықаралық мемлекеттердің де өзара ынтымақтасуы бір-біріне жәрдемдесіп, көмектесу негізінде болатынын ойшыл терең жеткізе білген. Міне, данышпан әл-Фарабидің мың жыл бұрын айтқан ой-толғамдары мен идеялары іс жүзінде кешегі пандемия кезінде қаншалықты пайдалы екенін көрдік. Қиын-қыстау кезеңде бір-бірімізді қолдап, бірлікте, ынтымақта өмір сүрудің қаншалықты маңызды екенін түсіндік. Фараби трактаттарының өзегі мынаған келіп саяды: «Егер халық қайырымды ел болса, ол жерде сүйіспеншілік орнайды, ал сүйіспеншіліктің негізі әділдікке келіп тіреледі. Шешімдер әділ болғанда ғана қайырымды қала орнайды». Бұл ҚазҰУ-дың заң факультеті тәлімгерлеріне мәлім. Кез келген қоғамда бір жүйені қалыптастырып, ол жерге әділдікті орнату үшін міндетті түрде заң жұмыс жасауы қажет.

Ғалым айтқан «Қайырымды қала тұрғындарын» құра алмасак та, соған қарай қадам жасаған, «болмасак та ұқсап баққан» іс-әрекеттеріміз бар. Осы тақырып аясында негізгі орында заң мен әділеттілік баршаға ортақ болуы қажет. Қайбір қателіктер мен кемшіліктерді заң аясынан тыс шешуге әрекеттену бұл «Қайырымды қала тұрғындарының» ұстанымдарына сай келмейді. Осы орайда, қазақтың бас ақыны Абай Құнанбайұлы да халықтың заңмен өмір сүруі керектігі туралы қара сөздері мен өлеңдерінде атап өткен-ді. Сонда ғана біз Фараби трактаттарындағы «Қайырымды қала тұрғындарына» айналтынымыз айдан анық. Тәуелсіздіктің баянды болуы да жоғарыда аталмыш екі данышпанның ой-тұжырымдарын іске асырумен жүзеге асатыны белгілі.

Дайындаған Нұрбек НҮРЖАНҰЛЫ

По приглашению Председателя правления – Ректора Казахского национального университета имени Аль-Фараби Жансеита Туймебаева КазНУ посетила государственный и политический деятель Гульжан Карагусова. Доктор экономических наук, профессор перед аудиторией выступила с лидерской лекцией на тему «Экономика Казахстана за годы независимости». Гульжан Жанпеисовна Карагусова – выпускница КазГУ им. С.М.Кирова (КазНУ имени Аль-Фараби). После окончания вуза осталась работать в университете пройдя профессиональный путь от ассистента преподавателя до профессора кафедры «Основы экономической теории» КазГУ.

Гульжан Карагусова занимала важные государственные посты председателя Национальной комиссии Республики Казахстан по ценным бумагам, председателя комитета по финансам и бюджету, министра труда и социальной защиты населения РК, неоднократно избиралась в депутаты Мажилиса Парламента Республики Казахстан (IV, V, VI созывов). Автор книг: «Общественные фонды потребления» (1983), «Новые формы соревнования в системе хозяйственного механизма» (1984), «Живое творчество масс» (1985), «Соревнование и перестройка» (1988), «Налоги: сущность и практика использования» (1994), «Проблемы борьбы с экономической преступностью в Казахстане» (1996), «Что нужно знать о ценных бумагах» (1996). Заслуги Гульжан Карагусовой отмечены орденами «Барыс» II степени, «Содружество» и «Парасат», правительственными медалями «Астана», «10 лет Независимости Республики Казахстан», «10 лет Конституции Республики Казахстан», «10 лет Астане», «20 лет Независимости Республики Казахстан». После мероприятия, приуроченное к 30-летию Независимости Казахстана, проректор по академическим вопросам Фатима Жакыпова вручила Гульжан Жанпеисовне «Золотую медаль КазНУ им.Аль-Фараби за вклад в развитие науки и образования».

Гульжан КАРАГУСОВА:

Лидер нации сумел вывести страну из кризиса

«Почетный профессор» Казахского национального университета имени Аль-Фараби Гульжан Жанпеисовна в приветственном слове перед собравшихся в конференц-зале здания ректората, отметила, что это не лекция, а встреча с бывшими коллегами и студентами. Сказала, что всегда рада побывать в стенах родного альма-матер, помнит студенческую пору, замечательных преподавателей и годы работы в КазНУ, которые дали ей опыт, знания, привили чувство высокой ответственности и стремление все делать «на отлично». В живой, увлекательной форме лектор повествовала о сложных годах постсоветской разрухи в стране, когда буквально по крупницам создавалась страна, разрабатывалась законодательная база, вводились реформы, нужно было восстанавливать экономику. Это были годы становления молодого независимого государства.

– В то время наш бюджет рассматривался иногда по трое суток, – рассказала историю тех лет Гульжан Жанпеисовна. – Тогда дело доходило до «рукопашного». Будущими министрами мы каждый раз выходили как на поле боя. Каждый депутат считал своим долгом так «подкусить» министра, чтобы он отстаивал каждый тенге. Денег не было. Время было тяжелейшее. Это сейчас министры деньги в бюджет закладывают, но не доказывают, они просто берут деньги. Бюджет утверждается за 15 минут. Это отсутствие бюджетного анализа. Для многих самое главное – освоить заложенные деньги.

Когда я стала председателем комиссии по ценным бумагам закладывались основы бюджетного планирования. Мы объездили все области. Поняли, что основными инвесторами должны быть физические лица. Именно в тот короткий период, когда акционирование шло через биржу, мы рассматривали все технические планы, которые давали

право акционироваться предприятиям. Это двало многим предприятиям реально сохраниться и дальше развиваться, не растерять своих специалистов и работников. Но это тоже не всех устраивало, чтобы выйти на биржу показывать надо было все, а это многим было не выгодно здесь появилась другая политика – «политика голубых фишек». Извините, в 97-ом году какие голубые фишки? Пришли инвесторы в нефтяной сектор, но это были иностранные инвесторы. Они ни о каком внутреннем рынке не помышляли. Это для них был нонсенс.

В это тяжелое время Президент Нурсултан Абишевич мне предложил должность министра труда и социальной защиты. Работать в то время было очень тяжело, 24 часа в сутки, тем более проехать всю страну... Тогда исходя из того, что не было денег, поднимали только минимальную пенсию, максимальный потолок был 25 МРП. Тогда мы стали разрабатывать программу до 2025 года. Она и сейчас работает. Первым делом мы сделали перерасчет пенсии по сфере отрасли, с которой человек выходил на пенсию. Те, которые получили прибавки молчали, стали писать благодарственное письмо Президенту. Именно тогда мы заложили базовую пенсию, с таким трудом отстаивали

у господина Ураза Жандосова.

Мои большие не доработки в тот период – это ликвидировать МРП и БДО. МРП без меня принимали, а БДО принимали когда я в отпуске была. Мы планировали, что пенсия должна составлять 75% прожиточного минимума и еще она должна была привязана к стажу человека, который работал хотя бы 5 лет, чем вообще не работал. Бюджет в период когда я на пост пришла и когда уходила увеличился в 15 раз. Наша 3-х уровневая система была признана международными организациями как лучшая. Все республики СНГ нас поддержали, а россияне только сделали то, что нами было сделано. Тогда мы еще в бюджете и в законе заложили, что пенсия должна индексирована. То есть, увеличилась прожиточный минимум, будьте добры увеличьте льготы. Наша трехуровневая система до сих пор работает и этим я горжусь. Все, что сейчас мы имеем по социальным выплатам детям, начиная с момента рождения и все остальные выплаты, этого даже в Советском Союзе не было, да и нигде не было, все это впервые было поставлено в Казахстане. На тот момент, когда я приступила к работе, в пенсионной системе, мягко выражаясь, все было не очень хорошо. Мы сделали перерасчет по профессиональной сфере.

молодежи. Для казахов всегда был позором сдать своих родителей в дом престарелых. В это время начали расти приюты, дома престарелых. Их пенсии отбирали дети. Тогда я сказала «Давайте это дело не полностью поддерживать. Это страшно». Поэтому детям нужно давать правильное воспитание, дать им какие-то определенные стержни, которые дают возможность нам оставаться людьми. Приучать их к труду.

Сейчас мы боремся, чтобы люди не перестали быть людьми. Вы же читали последние достижения генетики – производить чисто технических людей. И рожать не надо. Мир идет к этому. Кто начал разлагать семейные ценности? Это произошло с нами когда пришел капитализм. Капитализму нужны свободные работники. В данное время в США за счет льгот не работают 3 млн человек. Но у них другая система. Они не работают уже в четвертом поколении. Клинтон пытался убрать эти льготы, не получилось. Когда человек не работает его идеология – деньги. Еще великий Маркс говорил, что капитализм разрушит застойная безработица. Сейчас все делается, чтобы у человека не была привязанности, чтобы человеку нечего было терять, не за что держаться. А у нас в главе должно стоять – воспитание молодежи, воспитать патриотов родины, которые в дальнейшем достойно обеспечивали развития страны.

КазНУ всегда был в авангарде этого процесса, будучи кузницей кадров, обеспечивав все сферы деятельности квалифицированными специалистами, которые составили славу страны и вуза. Что дает политэкономическое образование? Оно дает возможность вам быть аналитиками. У вас как у экономистов должен быть сильнейшим стратегический анализ. Умение критически мыслить, перерабатывать огромное количество информации, анализировать, чтобы оценивать и выявлять сильные и слабые стороны экономики, учитывать ошибки и делать все, чтобы, учитывая опыт, не совершать их в будущем. Специалисты, владеющим стратегическим анализом, – это национальное достояние! Политэкономия – всеобъемлющая сфера, в которой нужно пребывать 24 часа в сутки, чтобы всегда быть «на передовой», в курсе всех новостей, уметь анализировать, предвидеть и планировать. Тем более сейчас.

Каиржан ТУРЕЖАНОВ

В период постковидного кризиса очень важно поддержать малый и средний бизнес. Эти сферы пострадали больше всего. Нужно постараться сохранить также квалифицированных инженеров и специалистов технического профиля, дефицит которых негативно сказывается на развитии экономики. И, конечно, нужно сделать все, чтобы не снизился уровень и качество жизни казахстанцев, что неизбежно повлечет за собой утрату нравственных ценностей, а это снова любого общества.

А с кредиторами дело иначе. Мое мнение – сам взял, будь добр, рассчитайся. А то получается, они живут не за счет государства, а за счет нас с вами. Это недопустимо. США, где с 2007 года никому не прощают долги и кредиты. Кредит никого не волнует. Там эти вопросы даже судом не рассматриваются. Заберут все, что у тебя есть, как ты будешь жить, на что жить никого не волнует. Одни работают и платят налоги, а другие... У нас знаете, сколько раз государство выделило денег на закрытие кредитной задолженности. Этим государство развращает общество. Почему кто то берет кредит не отдаст, а кто то должен за них расплачиваться? В этой связи финансовое право должно считаться базовым. Точно также отношусь к налогам. Человек взял деньги, надо вернуть а лучше не занимать, если маленькая зарплата отложи по 10 тенге, накопится.

Моя собственная точка зрения заключается в том, что государство без идеологии – это не государство. Нас учили, что любое государство как трехслойный пирог: база, бисквит, это экономика, она объективна. Идеология – это то, ради чего государство развивается, чего оно хочет добиться. А политика между ними, как прослойка. Грамотный политик должен «заставить» работать объективные законы экономики на идеологические ориентиры государства. Идеология нужна

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде «Мен жастарға сенемін!» республикалық патриот жастардың форумы өтті. Дәстүрлі түрде тоғызыншы мәрте өткізіліп отырған шара Тәуелсіздіктің 30 жылдығы мен Тұңғыш Президент күніне орай ұйымдастырылды.

Ауқымды іс-шараның басты мақсаты – инновация мен шығармашылықты ұштастыру арқылы жастар патриотизмін дамыту.

Форумға Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Басқарма Төрағасы – Ректоры Жансейіт Түймебаев, Ұлттық киноны қолдау мемлекеттік орталығының басқарма төрағасы Есетжан Қосубаев, Алматы облысы Ақсу ауданы Қапал ауылдық округі әкімі аппаратының бас маманы Владимир Чепел, ҚР Мәдениет саласының үздігі, ақын Бақыт Жағыпарұлы және форум жеңімпаздары мен студенттер қатысты.

Шараның басында сөз сөйлеген университет ректоры Жансейіт Түймебаев форум қатысушыларын жеңісімен құттықтап, ыстық лебізін білдірді.

– Қазақстан – дарынды жастар мекені. Біздің елімізде жастардың алаңсыз оқып, білім алуына, шығармашылықпен айналысып, қалаған мамандық иесі атануына барлық жағдай жасалған. Қазақстанның болашағы сіздерге – сіздердің білімдеріңізге, энергияларыңыз бен патриотизмдеріңізге байланысты.

Форум Тұңғыш Президент күніне арналды

Тәуелсіз еліміздің мақтанышына айналып, өмірдің барлық салаларында үлкен жетістіктерге жетілеріңізге шын жүректен тілектеспін! – деді университет ректоры. Республикалық форумға ағымдағы жылы 2000-ға жуық

жұмыс қабылданған. Солардың ішінен іріктелген 107 қатысушы марапат кешіне жолдама алып отыр. Биыл форумға қатысушылар әссе жазу, инновациялық жоба, көркем сөз оқу, бейнеролик дайындау, азаматтық-патриот-

тық бағыттағы поэзиялық шығарма жазу, сыбайлас жемқорлыққа қарсы жоба мен сурет өнері сияқты сегіз бағыт бойынша бақ сынасты. Гала-концерт барысында әр номинация бойынша жеңіске жеткен гран-при

иергерлеріне бір жылдық грант сертификаты табысталды. Сонымен қатар шарада бірінші, екінші және үшінші орын иегерлері де марапатталды.

«Мен жастарға сенемін!» республикалық форумының гран-при иегерлерінің бірі – Семей мемлекеттік медицина университетінің студенті Дамир Шадибекұлы. Ол «Дәрігер – ардақты мамандық» бейнеролик байқауына өзінің туындысын ұсынып, жеңіске жетіп отыр.

«Жастардың еңбегін бағалап, мүмкіндік беретін бүгінгі форумының маңыздылығы өте жоғары. Осы форумды өткізуге мұрындық болған барша ұйымдастырушыларға алғысым шексіз. Жеңіске жеткеніме өте қуаныштымын», – деді Дамир Шадибекұлы.

Шара соңы арнайы дайындалған концерттік бағдарламамен аяқталды.

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да «Тәуелсіздік бәрінен қымбат» атты онкүндіктің алғашқы күнін университет студенттері ҚР Тұңғыш Президенті – Елбасының «Атамекен» тарихи-мәдени орталығынан бастады.

Шамалған – Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың кіндік қаны тамған ауыл. Қазақстанның Тұңғыш Президенті Үшқоңыр өңіріндегі осы бір етек-жеңі жинақы елді мекеннен түлеп ұшқан. Бұл ауылда Ұлт көшбасшысының тағылымды өмір жолын өскелең ұрпаққа паш ететін «Атамекен» орталығы 2017 жылдан бері қызмет етіп келеді.

Тарихи-мәдени орталық төрт залдан тұрады. Университет студенттері орталықты тамашалауды Елбасының мектептегі балалық шағынан бастап, кейін еңбек жолына араласа бастаған кезеңдерден сыр шертер отбасылық суреттер мен бірқатар жәдігерлердің көшірме нұсқалары орналасқан бірінші залдан бастады. Бұл бөлмеден білім алушы жастар Нұрсұлтан Назарбаевтың балалық шағында тұрған үйінің макетін көрді. Екі бөлмелі, ауласында алма ағаштары бар шағын үйден шыққан Ұлт көшбасшысы бүгінде ел басқарған, қазақ тарихында аты алтын әріппен жазылған тұлғаға айналды. Сонымен қатар бұл залдан Елбасының оқыған мектебінің макетін де көруге болады.

Екінші экспозициялық залда – ел тарихындағы ерекше ма-

ңызға ие «Тәуелсіздік кезеңіне» арналған. Мұнда Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың әйгілі «Тарих толқынында» атты еңбегінен алынған

ласындағы жетістіктер көрсетілген.

Орталықтың төртінші залы нағыз заманауи талапқа сай

конференция, түрлі тақырыптағы пікір алмасуға арналған дөңгелек үстел орнатылған. Залдың сол жақ қабырғасында

ның Н.Ә. Назарбаевқа сыйға тартқан кәде-сыйларының көбі осы залда орналасқан.

Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев-

Елбасы жолымен жүріп қайтты

цитаталар, тәуелсіздік алған жылдардағы ең басты саяси шешімдер мен республика ауқымын қамтыған ірі шаралардан көрініс беретін «Невада – Семей» антиядролық қозғалысы мен Қазақстан халқы Ассамблеясы аясындағы іс-шаралардың суреттері қойылған.

Үшінші зал – еліміздің әлеуметтік-экономикалық дамуына арналған. Бөлменің тұтас қабырғасына Елбасының «Еуразия жүрегінде» еңбегінен алынған үзінділер мен бүгінгі Қазақстанның дамуын көрсететін фото мәліметтік көрме үйлесімділікте қойылған. Сондай-ақ Қазақстанның тәуелсіздік жылдарындағы ауыл шаруашылығы өндіріс, медицина, спорт және оқу-білім мен ғылымдағы, ғарышты игеру са-

жабдықталған. Бөлмеге кіргеннен сіздің еңсеңізді көтерер ашық кеңістікте, ғимараттың дәл ортасында орналасқан басқосу жиындары мен ғылыми

Елбасының ТМД елдері басшыларымен, ал оң жақ қабырғасында алыс-жақын шетел басшыларымен түскен суреттері ілінген. Аталған елдер көшбасшылары-

тың «Атамекен» тарихи-мәдени орталығын тамашалаған студенттер өз әсерлерімен бөлісті.

«Бұл орталыққа келіп, Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың өмірі мен еңбек жолын тереңінен таныдым. Өзіме қажетті ақпараттарды ала отырып, көп дүниені үйрендім. Осындай сапар ұйымдастырған университет ұжымына алғысым шексіз. Керемет көңіл күйде тұрмын», – дейді 3-курс студенті Жеңісбек Ұларбек.

Шара соңында Қазақ ұлттық университеті атынан орталық ұжымына арнайы сыйлық табысталаып, студенттер мен оқытушылар естелік суретке түсті.

Нұрсұлтан ЖЕКСЕНБАЕВ

ҚазҰУ-да Жамбыл апталығы өтті

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде Қазақстан Тәуелсіздігінің 30 жылдығы мен жыр алыбы Жамбыл Жабаевтың 175 жылдығына орай, арнайы апталық өтті.

кен істің бастамасы екенін айта келе, білім ордасында ұлы ақын шығармашылығы бойынша іргелі

рық көрді. Осындай ғылыми ізденістер алдағы уақытта жалғаса бермек», – деді кеңесші.

Жамбыл әлемі

зерттеу жұмыстарының атқарылып жатқанын тілге тиек етті.

«Биыл ақынның 175 жылдығына орай, ҚазҰУ-дың «Жамбыл» ғылыми-зерттеу орталығының атсалысуымен 10 томдық жарық көрді. Құрастырған – жамбылтанушы Нағашыбек Қапалбек. Сонымен қатар Жамбыл мұрасын насихаттау бойынша тағы бір 10 томдық дайындалу үстінде. Оның 4 томдығы белгілі ғалым Жанғара Дәдебаевтың құрастыруымен жа-

Сонымен қатар Жамбыл апталығының ашылу салтанаты аясында түрік тіліне аударылған «Көроғлы» дастанының тұсаукерсер рәсімі өтті. Түркі халықтарына ортақ туындының Жамбыл Жабаев жырлаған нұсқасы енген жинақ Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ мен Еуразия жазушылар одағына қарасты «Бенгу» баспасының қолдауымен жарық көрді. Тәржімалаған – жазушы-аудармашы Мәлік Отарбаев.

Жамбыл апталығы аясында «Жамбыл және түркі әлемі» атты халықаралық онлайн-конференция өтті. Оған Қазақстан, Түркия, Өзбекстан, Қырғызстан, Болгария, Башқұртстан және Саха Республикасынан танымал жамбылтанушы, әдебиетші, тілші ғалымдар мен оқу орнының білім алушы жастары қатысты.

Түркі халықтарына ортақ мереке

Алқалы жиын ҚазҰУ-дың Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаевтың құттықтау сөзімен ашылды. Білім ордасының басшысы алдымен Қазақстанның Тұңғыш Президенті – Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың ұлы Жамбылға «адамдық пен адамгершіліктің, әділеттілік пен ізгіліктің алып жыршысы» деген тарихи баға бергенін атап өтті. Сонымен қатар биыл жыл басында Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың жарлығымен ұлы ақынның 175 жылдық мерейтойын жоғары дәрежеде ұйымдастыру жөнінде арнайы комиссия құрылғанына тоқталып, «Жамбыл тойы – түркітілдес халықтарға ортақ мереке» екенін жеткізді.

– Биыл ақынның 175 жылдығына орай, ҚазҰУ-дың «Жамбыл» ғылыми-зерттеу орталығының

атсалысуымен 10 томдық жарық көрді. Жинақты құрастырушы – белгілі қаламгер, жамбылтанушы Нағашыбек Қапалбекұлы.

Жамбыл мұрасын насихаттау бойынша тағы бір 10 томдық дайындалу үстінде. Бұл сүбелі еңбектің төрт томы көрнекті ғалым Жанғара Дәдебаевтың құрастыруымен басылды. Жыр дүлдүлі Жамбыл Жабаев шығармаларын қайта сараптап, түркі әлеміне ортақ таныммен жаңаша зерделеудің уақыты келді, – деді Жансейіт Қансейітұлы.

Сонымен қатар шараға қатысқан алыс-жақын шетелдердегі ғалымдар мен қазақстандық зиялы қауым өкілдері жыр алыбының пір тұтқан ұстаздары мен ізінен ерген шәкірттері, ақындық қасиеті, түркі мәдениетіндегі өзіндік орны жайлы пікір білдірді.

Жамбыл апталығы аясында «Ақ домбыра қолға алып...» атты жыр кеші өтті.

«Ақ домбыра қолға алып...»

өлеңдері оқылып, көпшілік назарына күй тартыс, «Айкүміспен Жамбылдың» айтысы ұсынылды. Жамбылдың «Балалар-

ға» әні және өзге де туындылары орындалып, жиылған қауымға ерекше көңіл күй мен шабыт сыйлады.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің студент жастары Жамбыл ұрпақтарымен жүздесті. Кездесуге жазушы, жамбылтанушы Нағашыбек Қапалбекұлы мен белгілі әнші Ержан Қосбармақов бастаған ақын ұрпақтары келді.

Жыр алыбына тағзым

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде Жамбыл Жабаевтың 175 жылдығына арналған апталық қорытындыланды. Аптаның соңғы күні университет студенттері Сүйінбай Аронұлы мен Жамбыл Жабаевтың кесенесі мен мұражайына арнайы барды.

Алдымен бір топ білім алушы жастар Жамбылдың пірі болған Сүйінбай Аронұлының кесенесіне құран оқыды. Кейін Сүйінбайдың әдеби-мемориалдық музейіне бет бұрды.

Бұдан соң университет студенттері мен оқытушылары қазақ халық поэзиясының әйгілі тұлғасы, өлең сөздің дүлдүлі, жырау Жамбыл Жабаевтың кесенесіне құран оқыды. Сондай-ақ кесене жанындағы Жамбылға үкімет сыйға тартқан 12 бөлмелі үймен танысты. Қазіргі таңда бұл үй әдеби-мемориалдық музейге айналып отыр. Ақын тұрған үйге ешқандай өзгеріс енгізілмеген. Үйдің қабырғаларынан бастап, ішіндегі бұйым-

дарына дейін сол бұрынғы қалпында. Жалпы, мұражайдағы көрініс тек ақынның тұрмыс-тіршілігін ғана емес, Жамбыл Жабаев әдеби-мемориалдық музейінің директоры Салтанат Жамбылова.

келген хаттар, қолжазбалар, ақын домбырасы, сыйлықтары, көлігі – барлығы 3290 экспонат қойылған», – дейді Жамбыл Жабаев әдеби-мемориалдық музейінің директоры Салтанат Жамбылова.

Абыз ұрпақтарымен кездесу

Университет ректорының кеңесшісі Мәлік Отарбаев кездесуді ашып, ұлы тұлға есімін ұлықтау жайлы ой-пікірін ортаға салды.

Жиынның алғашқы бөлігінде бірден алушы жастар «Құрмет» орденінің иегері, жамбылтанушы, ҚазҰУ түлегі Нағашыбек

Қапалбекұлымен сыр-сұхбат жүргізді.

Сонымен қатар тағылымды кездесуде Жамбыл Жабаев атындағы №161 мектеп-лицейнің оқушылары алты тілде ақын өлеңдерін жатқа оқыды.

Кездесуді Қазақстанның еңбек сіңірген әртісі, абыз ұрпағы Ержан Қосбармақов қорытындылады. Әнші ақын өмірінен қызықты да тағылымды оқиғалар айтып, кеш ұйымдастырушыларына алғыс білдірді.

Сондай-ақ кездесу соңында қатысушыларға университет басшысы Жансейіт Түймебаевтың атынан Алғыс хат табысталып, Жамбыл шығармаларының жинағы сыйға тартылды.

Айтулы кездесудің айшықты сәттері

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетіне Түркияның экс-президенті Абдулла Гүл келді. Ғылыми кітапханада белгілі саясаткер университеттің оқытушы-профессорлары және студенттерімен кездесу өткізді. Ол Қазақ еліне келуге құштар екенін айтып, ризашылығын білдірді.

Шара соңында Абдулла Гүлге Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің «Құрметті профессоры» атағы берілді. Сондай-ақ университет ректоры Жансейіт Түймебаев мейманды «Әл-Фараби» Алтын медалімен марапаттады.

Суреттерді түсірген Марат ЖҮНІСБЕКОВ

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:

Әл-Фараби атындағы
Қазақ ұлттық университеті

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің
Басқарма Төрағасы – Ректоры
Жансейіт ТҮЙМЕБАЕВ

Имидждік саясат және қоғаммен байланыс
департаментінің директоры
Қаншайым БАЙДӘУЛЕТ

Бас редактор: Гүлнар ЖҰМАБАЙҚЫЗЫ

Жауапты хатшы-дизайнер: Талғат КІРШІБАЕВ

Тілшілер: Қайыржан ТӨРЕЖАН,
Кәмила ДҮЙСЕН,
Нұрбек НҰРЖАНҰЛЫ

Фототілші: Марат ЖҮНІСБЕКОВ
Корректор: Күләш ҚАДЫРБАЕВА

МЕКЕНЖАЙЫ:

050040, Алматы қ., Әл-Фараби даңғылы, 71,
ректорат, 3-қабат, №302, 304 бөлме.
Байланыс телефоны: 377-33-30, ішкі: 32-28,
тікелей: 377-31-48.

Электронды мекенжай:
kaznugazeta@gmail.com

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттелді. «Қазақ университеті» баспаханасында басылды.

Кезекші редактор: Нұрбек НҰРЖАНҰЛЫ

Бағасы келісім бойынша.

Таралымы – 1000

- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Қазақ университетіне» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.